

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

รายงานความก้าวหน้าและติดตามการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ 2562

Cluster กลุ่มผู้สูงอายุ

เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนภารกิจหลักกรมอนามัย

ครั้งที่ 3/2562

วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2562

การขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์แห่งชาติสู่ระดับพื้นที่

มากกว่าร้อยละ 50 ของพระสงฆ์เป็นผู้สูงอายุ และเจ็บป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง(NCD)มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น วัดเป็นศูนย์กลางสุขภาวะชุมชน รัฐบาลจึงเห็นความสำคัญในการขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์แห่งชาติสู่ระดับพื้นที่ ตามนโยบายรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ) ดำเนินงานผ่านกลไกบูรณาการ “โครงการ 1 วัด 1 โรงพยาบาล/ รพ.สต.” โดยมีกิจกรรมสำคัญ 5 ด้าน อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นเป้าหมายและพื้นที่ร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน

กิจกรรมสำคัญ 5 ด้าน ประกอบด้วย

- 1) มีการจัดทำฐานข้อมูลพระสงฆ์ (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ)
- 2) มีพระคิลาณุปัฏฐากที่ผ่านการอบรม (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข)
- 3) มีการดำเนินงานวัดส่งเสริมสุขภาพ (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข)
- 4) มีการตรวจคัดกรองสุขภาพพระสงฆ์ในวัด (กระทรวงสาธารณสุข)
- 5) มีการดำเนินงานโครงการชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวร (กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม)

ผลการดำเนินงานตามเป้าหมายระยะสั้น 5 เดือน ตั้งแต่ ส.ค. – ธ.ค. 61

จากการดำเนินงานมีการขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์แห่งชาติสู่ระดับพื้นที่แล้ว จำนวน 53 วัด 53 รพ./รพ.สต. จากเป้าหมาย 50 วัด จำแนกตามกิจกรรมสำคัญ ดังนี้

1) มีการจัดทำฐานข้อมูลพระสงฆ์แล้ว	จำนวน	44 วัด
2) มีพระคิลาณุปัฏฐากที่ผ่านการอบรม	จำนวน	53 วัด
3) มีการดำเนินงานวัดส่งเสริมสุขภาพ	จำนวน	53 วัด
4) มีการตรวจคัดกรองสุขภาพพระสงฆ์ในวัดแล้ว	จำนวน	53 วัด
5) มีการดำเนินงานโครงการชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวรแล้ว	จำนวน	46 วัด

เป้าหมายการขับเคลื่อน

ธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์แห่งชาติสู่ระดับพื้นที่

เป้าหมายระยะสั้น
2 เดือน (ก.ย. 61)

วัดต้นแบบ 1 วัด 1 รพ./รพ.สต.

จำนวน 20 วัด ในภาคอีสาน
(จังหวัดละ 1 วัด) ที่มีรูปธรรม

เป้าหมายระยะสั้น
5 เดือน (ธ.ค. 61)

วัดต้นแบบ 1 วัด 1 รพ./รพ.สต.

จำนวน 50 วัด (ทั่วประเทศ)

เป้าหมายปี 2562

1 จังหวัด 1 วัด 1 รพ./รพ.สต.

ตั้งแต่ ส.ค. 2561 – ธ.ค. 2562
ไม่น้อยกว่า 5,000 วัด (ทั่วประเทศ)

แผนการดำเนินงาน สู่เป้าหมายปี 2562

- จัดทำฐานข้อมูล องค์ประกอบสำคัญ 5 กิจกรรม ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - มีข้อมูลวัดส่งเสริมสุขภาพ จำนวน 2,023 วัด (กรมอนามัย)
 - พลังบวร จำนวน 393 ศูนย์ ใน 72 จังหวัด (กรมการศาสนา)
 - พระคิลาณุปัฏฐาก จำนวน 1,080 รูป/คน (กรมอนามัย)
- ***ทั้งนี้อยู่ในระหว่างการทำงานจับคู่พื้นที่เป้าหมาย
- การจัดทำหลักสูตรการอบรมพระคิลาณุปัฏฐาก เบื้องต้น (หลักสูตร 35 ชั่วโมง)
- สนับสนุนการดำเนินงานวัดส่งเสริมสุขภาพ / การอบรมพระคิลาณุปัฏฐาก / การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เยี่ยมเสริมพลังและถอดบทเรียน

การขับเคลื่อนการดำเนินงานการเตรียมความพร้อมสู่สังคมผู้สูงอายุ

ประเทศไทยกำลังก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุระดับสมบูรณ์ในปี 2564 มีผู้สูงอายุวัยต้น ร้อยละ 57.4 ผู้สูงอายุวัยกลางร้อยละ 29 ผู้สูงอายุวัยปลาย ร้อยละ 13.6 และมี กลุ่ม Pre aging (อายุ 45 - 59 ปี) จำนวน 14.53 ล้านคน หรือร้อยละ 21.05 ของประชากรทั้งหมดของประเทศ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุมิผลกระทบต่อทั้งด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคมซึ่งจากการประมาณค่าใช้จ่ายสุขภาพของคนไทยโดย TDRI พบว่าในอีก 15 ปีข้างหน้า จะมีค่าใช้จ่ายประมาณ 4.8 - 6.3 แสนล้านบาท เมื่อผนวกกับสังคมผู้สูงอายุ ค่าใช้จ่ายของรัฐบาลจะเพิ่มขึ้นเป็น 1.4 - 1.8 ล้านล้านบาท และแนวโน้มจะมีผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงเพิ่มขึ้น การเตรียมความพร้อมรองรับสังคมผู้สูงอายุ โดยการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวเชิงป้องกัน จึงมีความสำคัญ

การดูแลผู้สูงอายุระยะยาวเชิงป้องกัน (Preventive Long Term Care)

Preventive Long Term Care ในกลุ่ม Pre- Aging (อายุ 45 - 59 ปี)

กิจกรรมสำคัญและผลการดำเนินงาน

1. พัฒนาศักยภาพบุคลากร เพื่อสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ(HL) ในประชากรกลุ่มวัยทำงานตอนปลาย
 - เจ้าหน้าที่ศูนย์อนามัยที่ 1 จำนวน 100 คน
 - ศูนย์อนามัยที่ 10 และภาคีเครือข่ายเขตสุขภาพที่ 10 จำนวน 128 คน
2. พัฒนาความรอบรู้ในสถานประกอบการและในชุมชน
 - อบรมแกนนำสุขภาพในสถานประกอบการและบุคลากรสาธารณสุขเขตสุขภาพที่ 12

แผนการดำเนินงานต่อไป: พัฒนานวัตกรรมร่วมกับภาคีเครือข่าย

- 1) นวัตกรรม Smart watch
- 2) Smart Home
- 3) Wrist band
- 4) Application สูงวัยสมองดี

Preventive Long Term Care ในกลุ่ม Active aging (อายุ 60 ปี ขึ้นไป)

กิจกรรมสำคัญและผลการดำเนินงาน

1. สนับสนุนการประเมินคัดกรองสุขภาพ
 - ผู้สูงอายุได้รับการประเมินคัดกรองสุขภาพ(ADL) จำนวน 7.4 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 85.85 (ติดสังคม ร้อยละ 96.8 ติดบ้าน ร้อยละ 2.54 ติดเตียง ร้อยละ 0.59)
2. สนับสนุนคู่มือแนวทางการดำเนินงาน
 - คู่มือแนวทางส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ และป้องกันภาวะสมองเสื่อม “ไม่ล้ม ไม่ลืม ไม่ซึมเศร้า กินข้าวอร่อย” สำหรับเจ้าหน้าที่และประชาชนทั่วไป
 - คู่มือป้องกันการหกล้ม และป้องกันสมองเสื่อมในผู้สูงอายุ “ยากันล้ม ยากันลืม”
 - Application สูงวัยสมองดี
 - การพัฒนาระบบเฝ้าระวัง พฤติกรรมสุขภาพผู้สูงอายุ และแนวทางการประเมินออนไลน์ ปีละ 2 ครั้ง

สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย

ขณะนี้ประเทศไทยมีประชากรที่อายุครบ 60 ปีขึ้นไปจำนวนร้อยละ 18.01 (มีเตอร์ประเทศไทย ม.มหิดล) และคาดว่าในปี 2564 จะเข้าสู่ "สังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์" มีผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งประเทศ และในปี 2574 ประเทศไทยจะเข้าสู่ "สังคมสูงอายุระดับสุดยอด" คือมีผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป สูงถึงร้อยละ 28 ซึ่งการเพิ่มขึ้นของประชากรผู้สูงอายุที่รวดเร็ว ส่งผลกระทบทางด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยรวม รัฐบาลจึงให้ความสำคัญและมีนโยบายด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง

แผนการดำเนินงาน ปีงบประมาณ 2562

เป้าหมาย/ผลผลิตสำคัญ

1. ผู้สูงอายุเข้าถึงหรือใช้นวัตกรรม และ เทคโนโลยีในการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวไม่น้อยกว่า **200,000 คน**
2. มีนวัตกรรมและเทคโนโลยีการดูแลสุขภาพ ผู้สูงอายุระยะยาวที่สามารถพัฒนาเป็นต้นแบบ **13 เรื่อง**
3. มีตำบลที่มีระบบการส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาวในชุมชนผ่านเกณฑ์ **ร้อยละ 70**

กิจกรรมที่จะดำเนินงาน

1. จัดทำแนวทางการอบรมฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพ CM/CG (Smart Facilitator)
2. พัฒนาศักยภาพผู้รับผิดชอบระบบโปรแกรมและระบบรายงาน ข้อมูล LTC ระดับเขตสุขภาพ (Smart Facilitator)
3. ประชุมวิชาการผู้สูงอายุนานาชาติ การพัฒนาระบบการส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว การนำเสนอผลงาน และการเผยแพร่นวัตกรรมฯ (New Operator/Ins.)
4. สร้างแนวทาง/มาตรฐานการดำเนินงาน Preventive Long Term Care/Intermediate Care In community (Smart Regulator)
5. พัฒนาแนวทางการประเมิน LTC (Smart Regulator)
6. พัฒนาระบบการลงทะเบียนผลงานนวัตกรรมการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ (Smart Facilitator/Enabler)
7. พัฒนาสื่อการสอนการใช้งานโปรแกรมการขึ้นทะเบียน CM CG และ CP (Smart Facilitator/Enabler)

สรุปผลงานเด่น โครงการ พัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care: LTC) โครงการต่อเนื่อง

กิจกรรมสำคัญตามแผนงาน/ โครงการ	เป้าหมาย	ผลงาน/ ร้อยละ
1. ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงได้รับการดูแล	200,000 คน	182,812 คน (91.4%)
2. การผลิต Care manager	4,500 คน	5,613 คน (124.7%)
3. การผลิต Caregiver	18,000 คน	27,447 คน (152.48%)
4. การจัดทำ Care Plan	200,000 คน	164,654 ฉบับ (82.3 %)
5. ตำบล LTC ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 50	7,255 ตำบล	5,163 ตำบล (71.1%)
6. ผู้สูงอายุสุขภาพดีขึ้นจากกลุ่มติดเตียง เป็น กลุ่มติดบ้าน	164,654 คน	2,499 คน (1.51%)
7. กลุ่มติดบ้าน เป็น กลุ่มติดสังคม	164,654 คน	8,716 คน (5.29 %)

ผลการดำเนินงานพัฒนาระบบโปรแกรม 3C หลังจากเชื่อมข้อมูลกับ สปสช

1. มีการเชื่อมข้อมูลผู้สูงอายุระหว่างโปรแกรมได้เสร็จสมบูรณ์
2. มีการพัฒนาหน้ารายงานข้อมูลเจาะลึกถึงระดับตำบล
3. มีแนวทางการประเมินตำบล Long Term Care ในระบบโปรแกรม 3C

การพัฒนาและปรับปรุงระบบการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ในชุมชน ปี 2561

การพัฒนาและปรับปรุงระบบการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ในชุมชน ปี 2561

แนวทาง
การประเมินตำบล
Long Term Care
ผ่านเกณฑ์
ในระบบ 3C กรมอนามัย

(สำหรับ ADMIN ระดับจังหวัด)

THANK YOU

